

RECENSION

Hans-Erik Dyvik Husby i *Cornelis*

Cornelis

Originaltitel Cornelis

Regi Amir Chamdin

Producent Antonia Pyk

Manus Matt Greenhalgh

Foto Crille Forsberg

Musik Jack Vreeswijk

Roller Hans-Erik Dyvik Husby, Malin Crépin, Helena af Sandeberg, David Dencik, Johan Glans, Frida Sjögren, Pernilla Andersson m fl.

Sverige 2010

Längd i tid 1 tim 41 min

Censur från 7 år

Distributör Svensk Filmindustri AB

Cornelis Vreeswijk blev en av Sveriges mest folkkära artister – men en period var han närmast försvunnen. Under 80-talet, nyliberalismens och satsa-på-dig-själv-budskapets decennium var han down and out. En period flyttade han tillbaka till Holland, utan att göra värst stor lycka. Hans två sista skivor gavs ut av den fristående producenten Silas Bäckström sedan storbolagen vägrat; de innebar en nytändning inte minst poetiskt. Roskildefestivalen 1987 var hans återkomst till den stora publiken, men då var allt för sent. Han dog samma höst, bara 49 år gammal.

Cornelis Vreeswijks kulturella mylla var faktiskt Sverige, även om en idiot till tjänsteman på Invandrarverket ville få en skriftlig verifikation på att han behärskade svenska språket. Följden blev att språkvirtusosen Cornelis, det svenska språkets mästerlige rimsmed (enligt Karl Vennberg den ende som fört traditionen från Nils Ferlin vidare) aldrig blev svensk medborgare.

Scenen på Invandrarverket hör till de starkaste i Amir Chamdins film *Cornelis*, med en osannolikt bildlik Hans-Erik Dyvik Husby i huvudrollen. Men som helhet är det tyvärr en film som lider av löpsedelssrossa.

Den tar avstamp i krigets Holland, där nazisoldater trakasserar familjen Vreeswijk och fför bort barnet Cornelis. Sedan ett snabbt klipp till Sverige och en märklig karriär tar sin början, till att börja med understödd av en annan 60- och 70-talsikon, Fred Åkerström.

Cornelis är en film som trampar på i ullstrumporna, den betar av de spektakulära episoderna i Cornelis liv, mumma för kvällstidningarnas löpsedelmakare: olovlig körning, fylla, fängelsevistelser, knark, avgiftningshem, knivhot mot transvestiter, skatteproblem. Det blir som att bläddra i en klippbok med feta rubriker om ett rörigt liv, men utan att filmen tränger under skinnet på denna motsägelsefulla karaktär. I en par scener ges exempel på hans notoriska misstänksamhet och svartsjuka, men det blir ändå bara skrap på ytan.

Rent förljuget känns slutet, med en varm försoning med sonen Jack. Inte en antydning om det våldsamma gräl som utmynnade i att Jack skrev ifrån sig sin arvsrätt och Cornelis lät instifta Cornelis-priset. Det måste ändå ha varit en traumatisk händelse i bådass liv.

Filmen *Cornelis* är snyggt gjord, men känns dramaturgiskt närmast amatörmässig. För att nå djupare in i karaktären Cornelis hade behövts mera av konfrontation, där Cornelis ställts mot sig själv, gärna i hetsiga samtal med någon han litat på, som förmått locka fram hans inre demoner och punkterat det yttre skalet. För Cornelis var ju en sammansatt natur av självhävdelse och osäkerhet, ett på många vis sårat barn som utan kompass sökte sig fram i en obegriplig värld. Det var ingen tillfällighet att han i sina texter solidariserade sig med samhällets olycksbarn, deras utanförstående var hans eget. Men i stället för att gestalta Cornelis främlingskap i tillvaron bestås vi i filmen *Cornelis* en oberäknelig excentriker som med sin sång vann publikens hjärta. Personen Cornelis Vreeswijk var mer än så.

Gunder Andersson

FILMRUTAN